

Priser på byggematerialer på himmelflugt

TEMAANALYSE

Priserne på jern, stål og brændstof eksploderer. Det betyder større omkostninger for byggevirksomhederne. Samtidig er der udsigt til yderligere stigninger på de allerede rekordhøje priser pga. situationen i Rusland.

Priser på byggematerialer på himmelflugt

Under coronakrisen har der været stor aktivitet i byggebranchen. Det skyldes især en stigning i offentlige bygge- og anlægsinvesteringer, men også fordi husholdningerne i Danmark ikke har kunne bruge pengene på rejser, teater og restauranter mm. I stedet er pengene i høj grad blevet brugt på renoveringer og nybyggeri. Efterspørgslen er steget, og det sætter sig i priserne.

Samtidig har flere producenter været nedlukket grundet forsamlingsforbud, og forsyningskæderne er blevet brudt grundet lukkede havne og landegrænser. Alt i alt er udbuddet af materialer blevet reduceret, hvilket også øger byggeomkostningerne. Problemet er nu så udbredt, at 61 pct. af byggevirksomhederne angiver de stigende priser, som et udfordrerne forhold for virksomheden. Det er dermed det mest udbredte problem hos SMV'erne i byggebranchen.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- 61 pct. af byggevirksomhederne angiver de stigende priser, som et udfordrerne forhold for virksomheden.
- Varegruppen 'træ og varer deraf' udgør den største del af de samlede byggeomkostninger. Træ og varer udgjorde 17 pct. af byggeriets samlede forbrug i 2018, og priserne på den varegruppe er siden primo 2019 steget med 20 pct.
- Varegruppen jern og stål udgør 4 pct. af byggeriets totale vareforbrug. Priserne på jern og stål er steget med 61 pct. siden 2019.
- Priserne har været stigende siden efteråret 2020.
- Flere af byggebranchen materialer kommer fra Rusland, hvilket giver anledning til yderligere prisstigninger pga. den kritiske situation i Rusland.

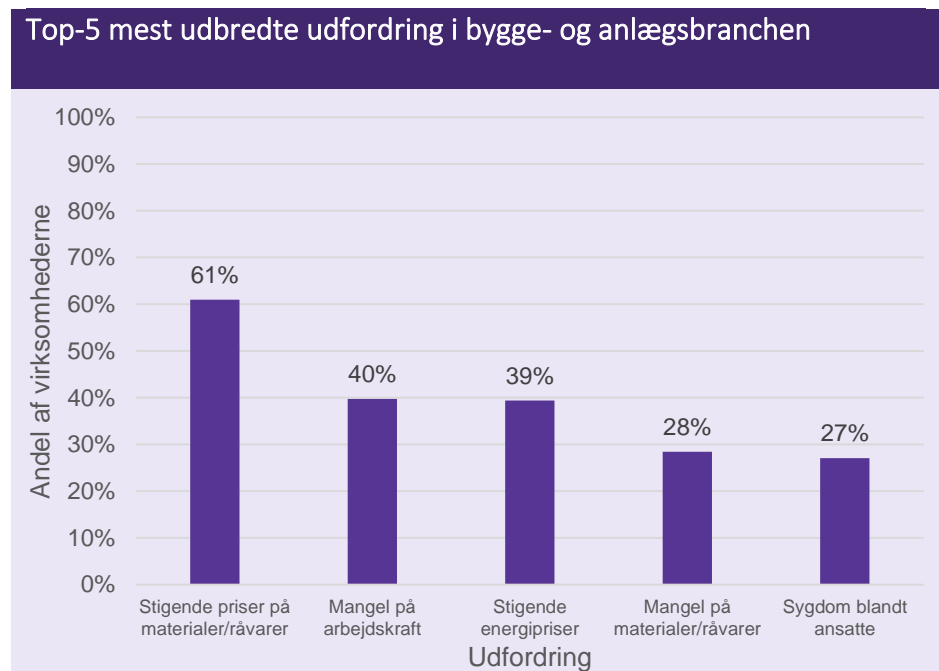
Træ øger de samlede byggeomkostninger mest:

4,1 %-point

Stigende priser på materialer og råvarer er det mest udbredte problem i bygge- og anlægsbranchen

SMVdanmark har i perioden 7. marts til 16. marts spurgt SMV'erne, hvilke forhold, der udfordrer deres virksomhed i øjeblikket. Kigger man ind i bygge- og anlægsbranchen, er det de stigende priser på materialer, som udfordrer flest virksomheder. 61 pct. af virksomhederne i bygge- og anlægsbranchen er udfordret af stigende priser på materialer og råvarer. Til sammenligning er 40 pct. udfordret af mangel på arbejdskraft. 28 pct. er udfordret af mangel på materialer og råvarer.

61 pct. af byggevirk-somheder er udfordret af stigende priser på materialer.

Kilde: SMVdanmark

Figur 1

Spg.: Hvilke forhold udfordrer virksomheden i øjeblikket? (Mulighed for flere svar)

Respondenter: 292 Bygge og anlægsvirksomheder

Stigning i byggeomkostningerne er primært drevet af prisstigninger på 'træ og varer deraf'

Byggeomkostningsindekset er drevet af prisudviklingen på mange forskellige varer. De varepriser, som siden 2019 i allerhøjeste grad har gjort det dyrt at bygge fx boliger, er prisen på 'træ og varer deraf'. Prisudviklingen på 'træ og varer deraf' er ikke den kraftigste blandt varegrupperne, men den udgør - med en andel på 17 pct. af byggeriets samlede forbrug - den største udgiftspost i byggevirksomhederne. Derfor giver 'træ og varer deraf' det største vækstbidrag til stigningen i de samlede byggeomkostninger. Varegruppen 'træ og varer deraf' har i sig selv øget byggeriets omkostninger med 4,1 pct. point siden januar 2019.

Det næststørste vækstbidrag stammer fra prisudviklingen på jern og stål, som bidrager til udviklingen i det samlede byggeomkostningsindeks med 3 pct. point.

Træ og varer deraf fylder mest i håndværkerens indkøbskurv.

Materiale	Varens andel af det totale forbrug (2018)	Prisudvikling 2019M1-2022M1	Vækstbidrag
Træ og varer deraf i alt	17%	20%	4,1%
Jern og stål, i alt	4%	61%	3,0%
Varer af sten, beton, cement, asbest ol.	13%	9%	1,5%
Plast og varer deraf i alt	5%	20%	1,2%
Varer af jern og stål	4%	19%	0,9%
Møbler samt visse belysningsartikler	5%	13%	0,8%
Mineralske brændstoffer, mineraler mv., i alt	1%	66%	0,8%
Aluminium og varer deraf i alt	2%	31%	0,8%
Diverse kemiske produkter	4%	14%	0,7%
Farvestoffer, lakker og malervarer	3%	14%	0,5%
Salt, svovl, kalk, cement ol. i alt	6%	6%	0,5%
Maskiner og apparater og dele dertil, i alt	5%	4%	0,3%
Glas og glasvarer	3%	6%	0,2%
Keramiske produkter	1%	9%	0,1%
Elektriske maskiner og apparater og dele dertil	6%	1%	0,1%

Kilde: DST-BYGR1, DST-PRIS1115

Tabel 1

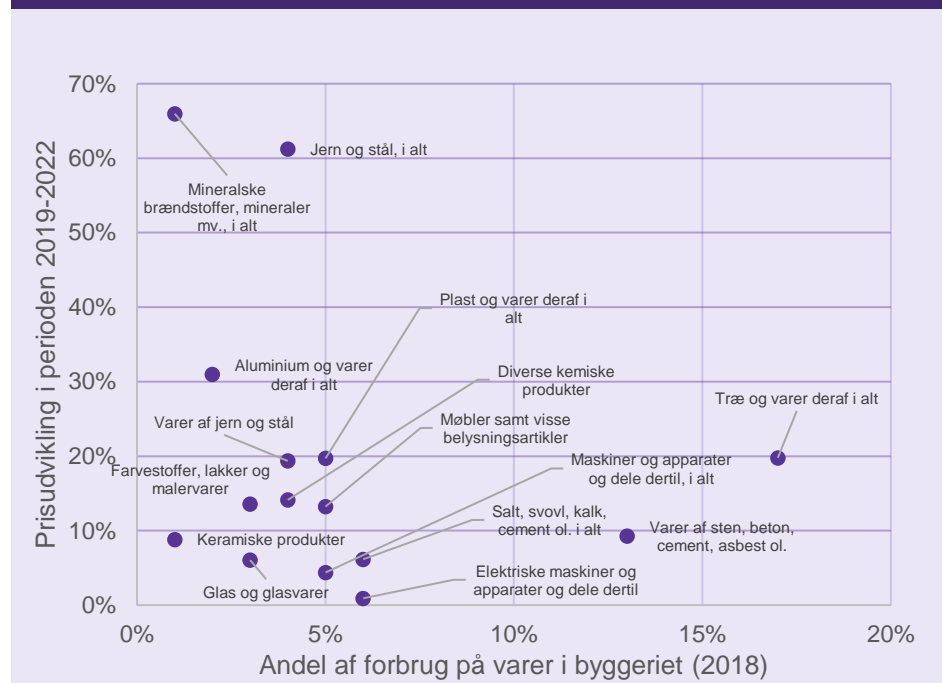
Anm.: Varegrupper, som udgør mindre end 1 pct. af byggeriets samlede vareindkøb. Varernes andele af byggeriets totale forbrug stammer fra 2018, hvor tallene senest er opgjort. Der tages derfor forbehold for, at prisstigningerne kan resultere i varersubstitution.

Sammenhængen mellem varens andel af byggeriets forbrug og prisudvikling

Flere varegrupper stiger voldsomt i øjeblikket, men der er stor forskel på, hvor meget de forskellige varegrupper fylder i håndværkerens indkøbskurv. 'Træ og varer deraf' er den varegruppe, som fylder mest i håndværkerens vareforbrug. Dernæst kommer varer af sten, beton, cement, asbest og lignende. Denne varegruppe er dog "kun" steget med 9 pct. siden primo 2019. Den varegruppe, som er steget mest, er mineraliske brændstoffer, mineraler mv. Den gruppe er steget med 66 pct. men udgør til gengæld også "kun" 1 pct. af den byggeriets samlede forbrug.

Jern og stål er steget mest i pris, men udgør kun 4 pct. af håndværkerens indkøbskurv.

Sammenhængen mellem varens andel af byggeriets forbrug og prisudvikling

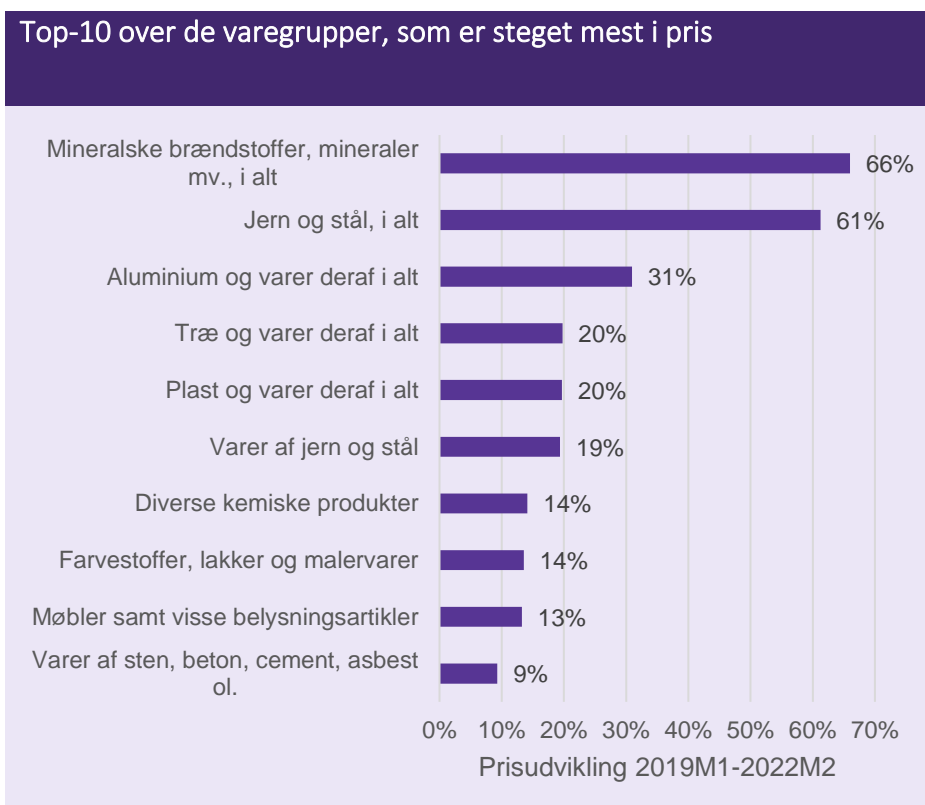

Kilde: DST-BYGR1, DST-PRIS1115

Figur 2

Anm.: Varegrupper, som udgør mindre end 1 pct. af byggeriets samlede vareindkøb er frasorteret.

Priserne på jern og stål er siden 2019 steget med 61 pct.

Kilde: DST-PRIS1115

Figur 3

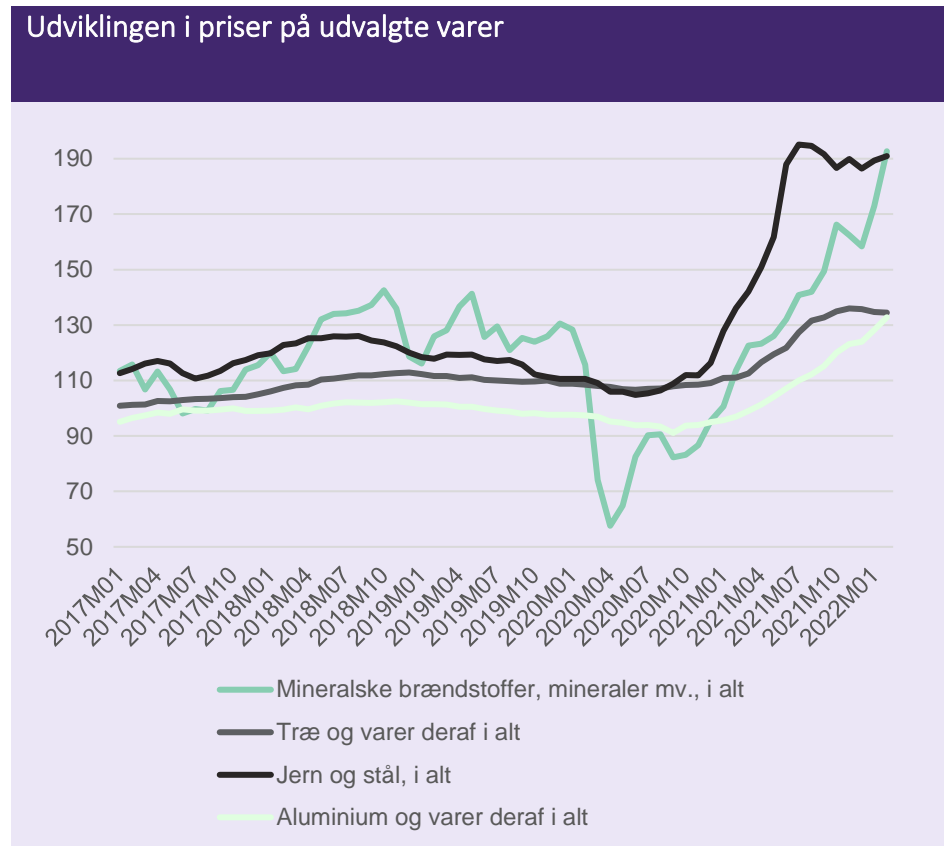
Anm.: Varegrupper, som udgør mindre end 1 pct. af byggeriets samlede vareindkøb er frasorteret.

Priserne har været stigende siden efteråret 2020

Priserne på varegrupperne 'træ og varer deraf', 'jern og stål' samt 'Aluminium' har været stigende siden efteråret 2020, og de befinder sig nu på et rekordhøjt niveau. I perioden fra 2017 og frem til efteråret 2020, har priserne ligget på et fast stabilt niveau, med undtagelse af varegruppen 'mineralske brændstoffer, mineraler mv.', som har fluktueret.

Figur 4 viser desuden, at prisudviklingen for varegruppen 'træ og varer deraf' og 'jern og stål' er stagneret siden september 2021. Priserne har dog udsigt til at stige yderligere jf. næste afsnit.

Prisstigningerne har været længe undervejs.

Kilde: DST-PRIS1115

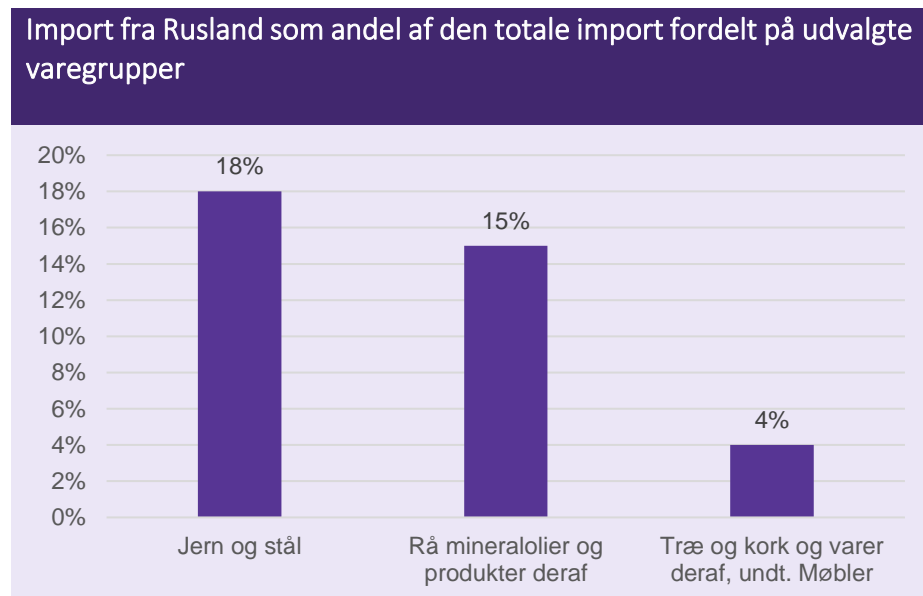
Figur 4

Udsigt til yderligere prisstigninger

I lyset af situationen i Rusland er der udsigt til yderligere prisstigninger på de i forvejen rekordhøje priser på særligt varegrupperne jern og stål, råmineralolier og træ. Det skyldes, at sanktioner mm. reducerer udbuddet af særligt de tidligere omtalte varegrupper. Samtidig nedlukkes flere havne i Kina igen grundet COVID-19, hvilket intensiverer presset på forsyningskæderne.

18 pct. af Danmarks import af jern og stål kommer fra Rusland. Rusland er dermed det land, vi importerer næstmest jern og stål fra; efterfulgt af Tyskland. 15 pct. af Danmarks import af 'rå mineralolier og produkter deraf' stammer fra Rusland, hvilket gør Rusland til næststørste importland på denne varegruppe. Med 4 pct. af Danmarks import af 'træ og kork og varer deraf' er Rusland desuden syvende største importland for denne varegruppe.

18 pct. af vores import af jern og stål stammer fra Rusland.

Kilde: DST-SITC2R4Y

Figur 5

Konklusion og politikforslag

Priserne på jern, stål og brændstof ligger på et rekordhøjt niveau. Det betyder større omkostninger for særligt byggevirksohederne. Selvom træ ikke er den vare, som stiger allermest, er det den varegruppe, som øger omkostningerne mest i byggeriet. Det skyldes, at den udgør den største andel af håndværkerens indkøbskurv. Samtidig er der udsigt til yderligere prisstigninger på de allerede rekordhøje priser.

SMVdanmark mener, at de offentlige myndigheder bør vise forståelse i forbindelse med SMV'ernes efterlevelse af fastpriskontrakter, der binder SMV'erne og gør, at flere byggevirksomheder lige nu taber penge på opgaver fordi byggeomkostningerne overstiger indtjeningen.

Det offentlige har et særligt ansvar for at sikre, at deres kontrakter med private virksomheder er rimelige og ikke betyder konkurs hos ellers sunde og veldrevne virksomheder. Vi har ganske givet ikke set det sidste af sanktionerne. Derfor bør regeringen også straks sikre, at man har det nødvendige mandat i EU til, at vi kan yde støtte til de mest berørte virksomheder.

Kontakt

Konsulent Lasse Lundqvist, tlf. 41 29 20 09, lundqvist@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, marts 2022.